

חבורה נשא

לע"נ מורינו ורבינו רב אליהוא עמרם בן אברהם אביטבול ז"ל
לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר ז"ל
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעיתו פרלה בת עמרם ז"ל
לע"נ לוי בת סוליקא ע"ה - לע"נ דוד בן יהודה ז"ל - לע"נ מימון בן שמטוב ז"ל

La responsabilité d'un objet emprunté

עמו שלם שלם'. במה דברים אמורים כשנאנס שלא בשעת מלאכה. אבל אם שאל בהמה מחברו לחרש בה ומתה כשהיא חורשת הרי זה פטור. אבל אם מתה קדם שיחרש בה או אחר שחרש בה או שרכב עליה או דש בה ומתה כשהיא דשה או בשעת רכיבה הרי זה חייב לשלם. וכן כל פיוצא בזה. וכן השואל בהמה מחברו לילך בה למקום פלוני ומתה מחמתו באותה הדרך. או ששאל דלי למלאות בו ונקרע בבור בשעת מלוי. או ששאל קרדם לפצל בו עצים ונשבר בעת שפצל בו מחמת הבקוע. וכל פיוצא בזה. הרי זה פטור שלא שאל אלא לעשות בו מלאכה זו והרי לא שנה.

שולחן ערוך חושן משפט סימן ש"מ

השואל חייב באונס ובהמה שמתה מחמת מלאכה

א השואל מחבירו בהמה או מטלטלים ונאנסו בידו כגון שמתה או נשבר או נשבה חייב: הגה ודוק שאירע האונס מכח השואל אבל אם אירע האונס מכח המשאיל פטור ולכן מי שיש לו משכון אצל עכו"ם והשאילו לחבירו ליקח עליו עוד מעות ונשרף המשכון פטור השואל דהא בלאו הכי היה נשרף מכח המשאיל (מרדכי פרק השואל) וא"צ לומר שחייב בגניבה ואבידה אבל כל קלקול שאירע בה מחמת מלאכה ששאלה בשבילה לא מבעיא אם הוכחשה מחמת מלאכה שהוא פטור אלא אפי' מתה מחמת מלאכה פטור והוא שלא ישנה לעשות בה דבר אחר חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה שאם שינה ועשה בה מלאכה אחרת חוץ מהמלאכה ששאלה בשבילה אפי' היא קלה ממנה תלינן דמחמת אותה מלאכה ששינה מתה ואפי' באותה מלאכה עצמה אפשר לשנות כגון ששאלה לחרוש וחרש בה ביום ובלילה שלא כדרך כל הארץ:

ב נכחש הבשר מאליו וסופו לחזור פטור אבל אם נכחשה מאליה ומתה אח"כ שהוא חייב לשלם כיון שאינה בעין משלם כמו שהיתה בשעת שאלה:

ג השואל בהמה מחבירו לילך דרך ידוע ובאו עליו לסטים באותו הדרך או חיות רעות ואנסוה ממנו חשיב שפיר מתה מחמת מלאכה: הגה ויש חולקין בזה וסבירא להו דלא מיקרי מחמת מלאכה דהרי אף בלא הליכת הדרך איפשר שיבא לה אונס כזה (טור בשם הרא"ש) אבל המשאיל לחבירו שונרא לרדוף עכברים ואכלוה העכברים מקרי מחמת מלאכה דבא לה האונס מחמת מלאכה וכל כיוצא בזה (טור) בהמה שנתייגעה במלאכתה ונתחממה ומתה אח"כ או נכשלה בדרך ונפלה ומתה מיקרי מחמת מלאכה ודוקא שהרגיש בעודו במלאכה אבל אם לא הרגיש מיד לא יוכל לישבע דמתה מחמת מלאכה דדילמא בלאו הכי נמי היתה מתה (שם בשם ר"י והרא"ש):

בבא מציעא דף צג.

מתני' קוצץ אדם על ידי עצמו, על ידי בנו ובתו הגדולים, על ידי עבדו ושפחתו הגדולים, על ידי אשתו, מפני שיש בהן דעת. אבל אינו קוצץ על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים, ולא על ידי בהמתו, מפני שאין בהן דעת. השוכר את הפועלים לעשות בנטע רבעי שלו – הרי אלו לא יאכלו. אם לא הודיען – פודה ומאכילן. נתפרסו עגוליו, נתפתחו חביותיו – הרי אלו לא יאכלו. אם לא הודיען – מעשר ומאכילן. שומרי פירות אוכלין מהלכות מדינה, אבל לא מן התורה.

בבא מציעא דף צו.

איבעיא להו: כחש בשר מחמת מלאכה, מאי? אמר ליה ההוא מרבנן ורב חלקיה בריה דרב אויב שמיה: מפלל דכי מתה מחמת מלאכה מחייב? נימא: לאו לאוקמה בכילתא שאילתה! אלא אמר רבא: לא מיבעיא כחש בשר מחמת מלאכה דפטור, אלא אפילו מתה מחמת מלאכה נמי פטור. דאמר ליה: לאו לאוקמה בכילתא שאילתה.

בבא מציעא דף צז.

והאמר רב: פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום! אמר ליה: כל כמה דלא הדר ביה, כיד בעל הבית הוא. כי הדר ביה, טעמא אחרינא הוא, דכתיב: "כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם" – ולא עבדים לעבדים.

בבא מציעא דף קט.

ההוא גברא דשאל שונרא מחבריה, חבור עליה עכברי וקטלוה. יתיב רב אשי וקמיבעיא ליה: כי האי גוונא מאי? כי מתה מחמת מלאכה דמי, או לא? אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמר אבימי מהגרוניא משמיה דרבא: גברא דנשי קטלוה – לא דינא ולא דיינא.

רמב"ם הלכות שאלה פ' א'

א השואל פלים או בהמה וכיוצא בהן משאר מטלטלין מחברו ואבד או נגנב אפלו נאנס אנס גדול כגון שנשברה הבהמה או נשבת או מתה חייב לשלם הכל שנאמר (שמות כב יג) "וכי ישאל איש מעם רעהו וגו' (שמות כב יג) "ונשבר או מת בעליו אין